

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БІРЖОВА ЕЛЕКТРОННА ТОРГІВЛЯ**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від 4 грудня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Біржова електронна торгівля
Викладач (-і)	Шеленко Діана Іванівна, проф., д.е.н., проф. кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380990662326
Е-mail викладача	diana.shelenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	6 кредити ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Біржова електронна торгівля спрямована на вивчення діяльності Біржі та учасників біржових торгів, спрямована на укладання біржових угод відповідно до правил та чинного законодавства України. Вивчення дисципліни “Біржова електронна торгівля” передбачатиме вивчення особливостей проведення торгів, що публічно і гласно проводяться в торговельних залах Біржі чи в ПП БЕТС за участі членів біржі та/або брокерів по товарах, допущених до обігу на біржі. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Розвиток електронної біржової торгівлі Змістовий модуль 2. Проведення біржових торгів	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета дисципліни є обґрунтування необхідності використання електронних торгів у біржовій сфері для підвищення ефективності функціонування торгово-біржових відносин України. Цілі навчальної дисципліни <i>Пізнавальні:</i> ознайомлення студентів із основними концепціями, принципами та моделями функціонування електронної торгівлі на біржових ринках. вивчення сучасних електронних платформ для торгівлі фінансовими інструментами, сировинними товарами та криптовалютами. аналіз тенденцій розвитку електронної біржової торгівлі в контексті глобалізації та цифрової трансформації. <i>Практичні:</i> формування навичок використання електронних торгових платформ для укладення біржових угод. оволодіння методами оцінки ефективності торгівлі в електронному середовищі, включно з аналізом ринкових даних і фінансових показників. розробка та впровадження торгових стратегій для ефективної роботи на електронних біржових ринках. набуття досвіду з управління ризиками та дотримання вимог кібербезпеки в електронній торгівлі.	

У результаті вивчення навчальної дисципліни біржова електронна торгівля студент повинен знати: правила подачі на Біржу заявки на продаж, купівлю, обмін біржового товару; умови участі у біржових торгах; особливості укладання біржових угоди від свого імені та за свій рахунок або від імені клієнтів і за їх рахунок; розуміти суть посередництва при укладанні біржових угод шляхом виконання доручень клієнтів і укладання біржових угод на кращих для клієнтів умовах); вміти: надавати консультації клієнтам з питань, пов'язаних з укладанням біржових угод, у тому числі з питань якості та властивостей біржового товару; одержувати від Біржі необхідну інформацію; залучати незалежного біржового експерта до товарної експертизи біржового товару по кількості та/або якості; вносити пропозиції щодо вдосконалення діяльності Біржі. Після вивчення початкової дисципліни студент повинен оволодіти такими комунікаціями: дотримуватись принципів рівноправності учасників біржових торгів, коректної поведінки, взаємоповаги по відношенню один до одного, збереження конфіденційності отриманої інформації; реєструвати, вести облік і зберігати документи, пов'язані з діяльністю на Біржі. Вивчаючи навчальну дисципліну студент набуває автономності та відповідальності, що проявляється у такому: здатність управління системними діями; здатність подавати результати виконаних самостійно або у складі колективу досліджень щодо аналізованих економічних явищ та процесів у формі презентації, наукового звіту, доповіді; здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Програмні компетентності Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. Результати навчання – демонструвати сучасні методи аналізу даних, оцінки ризиків і прогнозування у підприємницькій діяльності; – використовувати та усвідомлювати роль аналітичного забезпечення в ухваленні управлінських рішень; – здатність вести конструктивну взаємодію в команді, координуючи діяльність для досягнення спільної мети.	
5. Організація навчання	
Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	28
семінарські заняття	32
самостійна робота	120
Ознаки курсу	

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий				
7	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	4	вибірковий				
Тематика навчальної дисципліни							
Тема		кількість год.					
		Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
		лекції ї	семіна- рські заняття	самості йна робота	лекції ї	семіна- рські заняття	самості йна робота
Тема 1. Організаційно-економічні основи біржової торгівлі		2	2	10			14
Тема 2. Електронний трейдинг як сучасна технологія біржової торгівлі		2	4	10	2	2	14
Тема 3. Роль і місце біржової торгівлі у формуванні аграрного ринку.		4	4	10			14
Тема 4. Електронні аукціони і торги на Українській універсальній біржі		2	4	10	2	2	14
Тема 5. Біржові товари та їх види.		2	2	10	2	2	14
Тема 6. Біржові угоди та їх види.		4	4	12	2	2	14
Тема 7. Контроль за фінансово-господарською діяльністю Біржі		4	4	14	2	2	14
Тема 8. Права, обов'язки учасників біржових торгів та відповідальність Біржі та учасників біржових торгів		2	2	10			14
Тема 9. Організація і технологія біржової торгівлі.		4	4	14	2	2	16
Тема 10. Економічний механізм біржової торгівлі.		2	2	10	2	2	14
Індивідуальне завдання				10			10
Усього годин		28	32	120	14	14	152
7. Система оцінювання навчальної дисципліни							
Загальна система оцінювання курсу	100 балів – (50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен)						
	Поточне тестування та самостійна робота			Екзаменаційна робота (екзамен)	Сума балів з навчальної дисципліни		
	Модуль 1		Модуль 2				
	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Теми 1-10			
	поточний контроль	самостійна робота	Індивідуальне завдання				
	Теми 1-10	Теми 1-10	Теми 1-10				
	30	10	10				
	50			50	100		
Знання, при формі семестрового підсумкового контролю-екзамену, оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:							

«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Шкала оцінювання для екзамену		
університетська	національна	шкала ЄКТС
90 – 100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79		C
60-69	задовільно	D
50-59		E
26-49	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1-25	F

Вимоги до письмової роботи

Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – (ІЗ) на такі теми:

1. Аналіз популярних електронних торгових платформ: переваги, недоліки та перспективи розвитку.
2. Стратегії автоматизованої торгівлі на біржових електронних майданчиках.
3. Оцінка впливу цифрових технологій на розвиток електронної торгівлі фінансовими інструментами.
4. Кібербезпека в біржовій електронній торгівлі: ризики та механізми їх мінімізації.
5. Вплив криптовалют на формування сучасного біржового ринку: перспективи та виклики.

Вибір теми проходить на другому практичному занятті за бажанням студента.

Індивідуальні завдання (ІЗ) виконується у вигляді презентації до 5 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця. Розподіл завдань здійснює викладач в межах групи або лекційного потоку (згідно порядкового номеру чи іншим способом (можна використати метод роботи в малих групах), координатор староста,

	Оформляють ІЗ у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. (захист відбувається на останньому практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту). Максимальна оцінка за ІЗ становить 20 балів.										
Семінарські заняття	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час семінарських занять (або тестування в системі дистанційного навчання) сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Поточне тестування по окремих темах може проводитись у системі дистанційного навчання – результат відображається у відсотках, максимум 100%. Середній бал за поточний контроль переводиться у 50 бальну шкалу. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Оцінка</th><th>Умови отримання оцінки</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5 «відмінно»</td><td> - повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. </td></tr> <tr> <td>4 «добре»</td><td> - студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача. </td></tr> <tr> <td>3 «задовільно»</td><td> - студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі; - не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається; - допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; - студент виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; - викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно. </td></tr> <tr> <td>2 «незадовільно»</td><td> - студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці </td></tr> </tbody> </table>	Оцінка	Умови отримання оцінки	5 «відмінно»	- повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.	4 «добре»	- студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.	3 «задовільно»	- студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі; - не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається; - допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; - студент виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; - викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.	2 «незадовільно»	- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці
Оцінка	Умови отримання оцінки										
5 «відмінно»	- повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.										
4 «добре»	- студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.										
3 «задовільно»	- студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі; - не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається; - допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; - студент виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; - викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.										
2 «незадовільно»	- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці										

		на них викладача; - виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього - повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю за самостійною роботою (КСР) проходить тестування в системі дистанційного навчання (25 тестових питань, дві спроби – кращий результат). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множиться на коефіцієнт 0,3. Максимальна оцінка за тестування становить 30 балів.	
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за три змістові модулі (ЗМ): ЗМ 1. Поточний контроль (1-50 балів). ЗМ 2. Самостійна робота (1-30 балів). ЗМ 3. Індивідуальне завдання (1-20 балів). Якщо студент набрав менше 50 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана факультету за заявою, погодженою з кафедрою підприємництва, торгівлі та прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.	
Підсумковий контроль	Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на залік, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами. Екзамен (максимум 50 балів) проводиться у комбінованій формі (письмова + усна компоненти). Структура екзаменаційного білета: 1. Письмова компонента (30 тестових питань у системі дистанційного навчання університету (https://d-learn.pnu.edu.ua/) (максимум 30 балів). 2. Усна компонента включає одне теоретичне питання (максимум 10 балів) та одне творче завдання (максимум 10 балів). В умовах карантину ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів. Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).	
7. Політика навчальної дисципліни		
Письмові роботи. Виконання індивідуального завдання “написати тези доповідей на конференцію” оформляють у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. Академічна доброчесність. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.		

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.

Неформальна освіта. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти в університеті.

Використання штучного інтелекту (ШІ) дозволяється як допоміжного інструменту.

8. Рекомендована література

Основна

1. Сайт української універсальної біржі. URL: <https://www.uub.com.ua/korysna-informatsiya/elektronni-torgy/elektronna-torgova-birzhova-systema/>
2. Українська універсальна біржа - оператор системи електронних торгів арештованим майном. URL: <https://uub.in.ua>
3. Сайт Прозоро. URL: <https://sale.uub.com.ua>
4. Закон України "Про товарну біржу". від 10 грудня 1991 року № 1956-XII. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text> Редакція від 27.09.2024.
5. Про державне регулювання ринку цінних паперів : Закон України редакція від 03 липня 2020 р. №448/96-ВР. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
6. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 №3480-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
7. Шеленко Д.І. Методичні рекомендації до практичних та лабораторних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Біржова електронна торгівля» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» денної та заочної форми навчання. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2024. 37 с.
8. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23 лютого 2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>.
9. Сайт ПФТС. Рейтинги ЦП та торговців ЦП-членів АТ "Фондова біржа ПФТС", січень-лютий 2023 р. URL: <https://pfts.ua/news/6926-rejtingi-tsp-ta-torgovtsiv-tsp-chleniv-at-fondova-birzha-pfts-sichen-lyutij-2023-r>
10. BIS. URL: Statistical release - OTC derivatives statistics at end-December 2023 (bis.org)
11. ISDA. URL: <https://www.isda.org/books/>
12. World federation of exchanges. URL: <https://www.world-exchanges.org/>
13. Annual Economic Report 2023. URL: <https://www.bis.org/publ/arpdf/ar2023e.pdf>
14. Problematic aspects of derivative financial instruments' legal regulation. URL: https://www.researchgate.net/publication/366048974_Problematic_aspects_of_derivative_financial_instruments%27_legal_regulation
15. Інформаційна довідка щодо ринків капіталу України протягом січня – грудня 2023 року. Сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2024/02/informatsiina_dovidka_za_hruden_2023_.pdf
16. Historia giełd na świecie. URL: <http://prywatyzacja.polska.edu.pl/files/historia-gield.pdf>

Наукові публікації

1. Шпикуляк О.Г., Шеленко Д.І., Семанюк І.М. Управління розвитком деривативних контрактів в інституційному механізмі біржової торгівлі як моделі організованого ринку товарів. *Приазовський економічний вісник*. 2024. № 3. С. 94-101. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-4263/2024-3-15>.
2. Шеленко Д.І., Шпикуляк О.Г., Горбатюк О.В. Функціонування деривативних фінансових інструментів у розвитку біржової торгівлі: теоретико-еволюційний аспект. *Підприємництво і торгівля*. 2024. Вип. 41. С. 118-125. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2024-41-15>
3. Шеленко Д., Марина А. Фінансові інструменти як різновид біржових товарів. «Сталий

розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення», *матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, присвячені 125-річчю НУБіП України*. Запоріжжя: ФО-П Однорог Т.В., 2023. С. 48-50.

4. Шеленко Д.І., Баланюк В.С., Шеленко В.І. Особливості електронної біржової торгівлі. *IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції "Актуальні проблеми сучасного бізнесу: фінансовий та управлінський аспекти"*, 22-23 березня 2022 р., Ч. 1. Львів: ЛНУП, 2022. С. 207-219.

5. Шеленко Д. І., Смушак М. В. Особливості електронної біржової торгівлі. *Всеукраїнська конференція «Організаційно-економічні та соціальні складові розвитку підприємництва»: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 165-річчю заснування університету та 70-річчю створення економічного факультету / за заг. ред. Ю.Губені, О. Лисюк, Б. Шувара, В. Крупи, Н. Маркович, Г. Батюк, Львів: Львівський національний університет природокористування, 2022. С. 249-251.*

6. Краснова М.Є. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення регулювання ринку похідних фінансових інструментів в Україні. *Інтелект XXI*. № 2. 2022. С. 67-72.

7. McPhail, L, Schnabl P., Tuckman B. Do banks hedge using interest rate swaps?" NBER Working Papers, 2023. no 31166

8. Акуленко В.Л., Захаркін О.О., Дунаєв М.С. Тенденції розвитку ринку деривативів в Україні та світі. *Ефективна економіка*. 2021. № 5. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.5.72

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Бібліотека «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://lib.pnu.edu.ua>

2. Законодавство України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

4. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого URL: <https://nlu.org.ua>.

5. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, офіційний сайт URL: <http://www.nssmc.gov.ua/>.

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

7. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-ekonomiky-ukraini>.

Шеленко Д.І.

Проф. д.е.н., доц. кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки